

BIKAS

 FOCUS OP NEPAL

Tijdschrift voor ontwikkelingssamenwerking in Nepal
Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association v.z.w.
Vol.25, n°1 – januari / februari / maart 2014
Afgiftekantoor 2600 Berchem 1-2 Afd. – Erkenning : P206908

De belangrijkste tekortkoming van een democratie is dat alleen de oppositiepartij weet hoe het land geregeerd moet worden.

(Laurence Peter)

NA DE VERKIEZINGEN

Op 19 november vorig jaar vonden de verkiezingen voor een nieuwe grondwetgevende vergadering plaats. Die gingen gepaard met sporadisch geweld. Drie mensen, waaronder een achtjarig jongetje, werden gewond toen een zelfgemaakte bom ontplofte bij een stemlokaal in Kathmandu. Vierhonderd kilometer westelijker, in het dorp Chamandu, drongen activisten van de oppositie een stemlokaal binnen en verscheurden de stembiljetten. Toen de politie waarschuwingsschoten loste, raakten een stuk of tien

mensen gewond toen ze probeerden weg te komen. Activisten van de oppositie erkennen de interim-regering niet en dreigden met aanslagen. In de aanloop van de verkiezingen vielen door kleine bommen en ander geweld zeker dertig gewonden.

De vorige grondwetgevende vergadering werd in 2008 gekozen, na een tien jaar durende opstand van de maoïsten en de omverwerping van de eeuwenoude monarchie. Maar de verdeeldheid

in die vergadering was te groot om haar taak tot een goed einde te brengen. Daarom zit Nepal nu al zeven jaar zonder een behoorlijke grondwet. De politieke onenigheid ging voor een deel over de vraag of het land een federaal systeem op basis van etniciteit of op basis van geografie moest worden. Maar de partijen kibbelden voortdurend over wie de leiding moest krijgen.

Het is dan de sociaaldemocratische Congrespartij die de verkiezingen gewonnen heeft. Ze haalde het voor de Marxisten-Leninisten van de ULM en de maoïsten, die bij de vorige stembusgang nog de meeste stemmen behaalden.

Twee dagen na de verkiezingen eisten de maoïsten dat er zou gestopt worden met het tellen van de stemmen. Er zou een 'grote samenzwering tegen de verkiezingen' gaande zijn, aldus de maoïstische partij. Hun leider Pushpa Kamal Dahal beweerde dat zijn partij meldingen had ontvangen over stembussen die urenlang zoek waren, die tijdens het vervoer naar de telcentra werden verwisseld of zelfs helemaal verdwenen zouden zijn. Hij eiste daarom een onafhankelijk onderzoek en dreigde ook met een boycot van de grondwetgevende vergadering. Dahal verloor met een ruime marge in een kiesdistrict in Kathmandu maar ook in Siraha in het zuiden van Nepal, dat geldt als een bolwerk van de maoïsten. Het is in Nepal niet ongebruikelijk dat kandidaten naar twee zetels tegelijk dingen om hun kansen te vergroten.

Twee maanden na de verkiezingen was er nog altijd geen grondwetgevende vergadering.

25 JAAR BIKAS

Dat wordt uitgebreid gevierd op
ZATERDAG 27 SEPTEMBER
in het Provinciehuis in Leuven.

ONZE PROJECTEN

DE BRICK CHILDREN SCHOOL IN SIDDHIPUR

Een groep van vijf vrijwilligers van de Belgium Brick Children School Foundation, BBCSF, bracht van midden oktober tot begin november 2013 een werkbezoek aan het project 'Brick by Brick'.

Het eerste wat onmiddellijk in het oog sprong tijdens ons eerste contact met de leerkrachten en de verantwoordelijken van de Brick Children school was de inplanting van het prefab gebouw. Een mooie en grote witte constructie te midden van de rijstvelden. Door de verschuiving van het regenseizoen, dat nu al enkele jaren na elkaar tot midden oktober aansleept, is men pas in de tweede week van november begonnen met de oogst van de rijst. We zijn de school gaan bezoeken voor en na de oogst. Aangezien een groot gedeelte van de grond rond de school mee in het huurcontract zit vervat, hebben de verantwoordelijken van de Brick Children School, de NGO Kopila Nepa, het initiatief genomen om rijst te planten op de speelplaats en op de braakliggende grond rond de school. De opbrengst van de rijst gaat naar de NGO Kopila Nepa, die er een klein gedeelte van haar werking mee kan financieren. Op zich is dit een lovenswaardig initiatief waaruit eens te meer blijkt dat er duurzaam omgesprongen wordt met de natuur en met voedsel en dat er langs de andere kant een vorm van 'economische zelfredzaamheid' tot stand is gebracht.

De vrijwilligers konden vaststellen dat het schoolgebouw niet alleen mooi oogt maar ook heel functioneel is voor leerlingen en leerkrachten. De klassen zijn bijzonder fraai ingericht en voorzien van alle mogelijke educatieve elementen om kwalitatief onderwijs te geven aan de Brick Children en/of achtergestelde kinderen uit de naburige dorpen.

De aansluiting op het bestaande elektriciteitsnetwerk is een grote stap vooruit tegenover vroeger. De klaslokalen zijn niet alleen uitgerust met lichtarmaturen maar er zijn ook in ieder lokaal ventilatoren geplaatst, wat in de zomer zeker geen overbodige luxe is. Er is ook een zeer goede band met de bevolking van het dorp Siddhipur zelf. Het organiseren van 'zomerklassen' in het droge seizoen was opnieuw een plaatselijk en persoonlijk initiatief van de leden en leerkrachten van de NGO Kopila Nepa. Kinderen die het moeilijk hadden om te volgen in het reguliere onderwijs werden bijgeschoold. Jonge kinderen uit zeer arme gezinnen kregen eindelijk de kans om school te lopen. Door dit unieke initiatief kregen de leerkrachten en de verantwoordelijken van de Brick Children School het volste vertrouwen van de plaatselijke bevolking. De

verstandhouding tussen de dorpsbewoners en de mensen van de Brick Children School is optimaal. Er is waardering voor de inzet en wederzijds respect. Het mag gerust gezegd worden: de Brick Children School met al zijn medewerkers maakt nu integraal deel uit van de gemeenschap rond Siddhipur en Imadol.

Bij ons tweede bezoek aan de Brick Children School werden de eerste diploma's en getuigschriften uitgereikt aan de leerlingen van de naaiklassen. Ze hadden er een zes maanden durende cursus opzitten. Sommige vrouwen kenden in het begin niet eens naald en draad. Op het einde van de cyclus konden ze allemaal deskundig naaien en hun eigen kledij maken. Eén van de jonge dames is zelfs thuis een naaiatelier begonnen, toch wel een opmerkelijk

ONZE PROJECTEN

resultaat. Ook werd op advies van de twee leerkrachten van de Brick Children School, die 's avonds naailessen geven, een nieuw initiatief genomen. De leerlingen maken kleine maar artistieke gebruiksvoorwerpen, zoals tapijtjes, onderleggers en zakjes om te verkopen aan de bezoekers van de school. Daarmee spijsen ze meteen de kas van het naaiatelier.

Ondertussen is het nieuwe schooljaar in de Brick Children School van start gegaan. Er zijn momenteel meer dan 70 kinderen ingeschreven en de gemiddelde dagelijkse aanwezigheid ligt tussen de 50 en 60, wat een succes is in vergelijking met vroeger.

We stelden ook vast dat de vraag van de NGO Kopila Nepa, om te beschikken over een transportmiddel om kinderen van en naar de school te vervoeren, geen overbodige luxe is. De Brick Children School ligt aan de rand van het dorp Siddhipur op een kruispunt van 'dijkwegen', verhoogde en verharde zandwegen die in het regenseizoen rijstvelden omsluiten en in het droge seizoen de akkers van de steenbakkerijen. Deze wegen zijn gevaarlijk omdat er heel veel zwaar verkeer langs komt. Dagelijks rijden er honderden, zwaar beladen vrachtwagens over deze banen. Voor de kinderen van 4 tot 7 jaar is het zeer gevaarlijk om deze straten te gebruiken. Ouders sturen hun jongste kinderen dan ook liever niet via deze dodelijke wegen naar school. Daarom kwam de vraag van Kopila Nepa of het mogelijk zou zijn om een minibusje aan te kopen. Men zou op die manier dagelijks langs drie à vier ophaalpunten kinderen kunnen oppikken om ze veilig van en naar de school te brengen. De afstanden zijn tussen de 2 à 3 km. De BBCSF wil aan deze gefundeerde vraag van de leerkrachten en de verantwoordelijken van Kopila Nepa graag een positief gevolg geven. De vrijwilligers zijn dus momenteel dringend op zoek naar de nodige fondsen om een nieuw of tweedehands minibusje te kunnen aankopen. De keuze viel op een Indisch-Japanse wagen, Maruti-Suzuki minibusje, waarbij men het onderhoud gezien de eenvoud van de motor zelf kan doen. Daarbij kunnen we ook opnieuw rekenen op onze partners uit Wales, die zowel de jaarlijkse brandstof voor het busje als het loon van de chauffeur voor hun rekening zullen nemen. Even in herinnering brengen dat onze Welshe vrienden ook het hele onderwijsprogramma en de lonen van leerkrachten betalen.

Momenteel is het al druk in de Brick Children School, maar met het toekomstig transportmiddel zou het aantal leerlingen nog met dertig kunnen stijgen, wat zeker geen luxe is als men weet dat er in de onmiddellijke omgeving nog een paar duizenden kinderen werken en leven in de steenbakkerijen en die geen enkele vorm van onderwijs krijgen.

Op het einde van ons bezoek aan Siddhipur, waren de eerste seizoenwerkers met hun gezin aangekomen in de steenbakkerijen. Onmiddellijk stelden we al één van de grote problemen vast waardoor er, elk jaar opnieuw, tientallen kinderen omkomen door verdrinkingsdood. Het gaat om twee tot drie meter diepe putten gevuld met grondwater. De putten doen dienst om klei te maken voor de bakstenen en ze dienen ook als wasplaats voor de arbeiders. Jammer genoeg zijn deze putten ook levensgevaarlijke

valkuilen voor kleine kinderen. Terwijl de ouders overdag druk bezig zijn met bakstenen te maken, hebben ze geen tijd om hun kinderen in het oog te houden. Als de kinderen in de school zijn is toezicht verzekerd. Globaal genomen is er met de school in de buurt minstens vijftig procent minder kans op een ongeval.

U kan de Belgium Brick Children School Foundation steunen door uw gift te storten op het rekeningnummer van Bikas BE32 2200 7878 0002, met vermelding 'Brick by Brick'. Vanaf een bijdrage van 40 euro ontvangt u een fiscaal attest.

De vrijwilligers van de BBCSF, de leerkrachten en kinderen van de Brick Children School danken u!

TOILETTEN PROJECT CHAYARSABA

Het bergdorp Chayarsaba ligt op 2000 meter hoog op een helling, ingebed in het grote 'Himalaya Gauri Shankar', in het Dolakha district. Vanuit Kathmandu geraakt men er na een busrit van een volledige dag, gevolgd door zo'n zes uur stappen door een zijvallei...

Enige tijd geleden kon u in het Bikas tijdschrift lezen hoe het bergdorp Chayarsaba, bestaande uit een 28-tal huizen, van degelijk sanitair is voorzien. Ook in enkele buurdorpen (Laduk en Singati) zijn er al bewoners die hun toilet aangepast hebben. De techniek slaat aan, stilaan begint men te begrijpen dat een cement- of betonvloer in een toilet niet hygiënisch is. De vraag hoe men tot deze conclusie gekomen is, laten we in het midden, maar dat er dikwijls ondeskundig te werk wordt gegaan, is zeker. Dit kan ik besluiten uit de vele vragen die ik krijg over dit probleem, ook in andere regio's, bijvoorbeeld de Taprizia School in Dolpo.

In november 2010 zijn de bewoners van Chayarsaba gestart met de bouw van een eerste toilet met wasplaats, onder leiding van een technisch adviseur en naar een ontwerp in traditionele stijl.

ONZE PROJECTEN

Met dit ontwerp wilden we de dorpsbewoners aantonen dat een goede verluchting en een gemakkelijk te reinigen vloer de hoofdzaken zijn van een hygiënisch toilet samen met een septische tank die de fecaliën verteert.

Nadien is er gestart met de bouw van een toilet met wasplaats aan ieder huis. Er werd toen ook gekeken naar de mogelijkheid om de bestaande en versleten waterleiding vanaf het riviertje (ongeveer acht kilometer) te herstellen en naar het bijplaatsen van twee waterreservoirs. Ook deze werken zijn ondertussen volledig gerealiseerd. De plaats waar het water wordt afgetapt, is erg onderhevig aan (aard)verschuivingen dus hebben we geopteerd voor een 'flexibel' systeem met buizen die in elkaar kunnen klikken als er zich een kleine 'beweging' voordoet. Opvangtanks, die na een verschuiving meestal stuk geraken, worden niet langer meer gebruikt. In de plaats daarvan komen enkele zeer eenvoudige systemen en technieken die de bewoners in staat stellen de installatie zelf te bouwen, te onderhouden, uit te breiden en hun kennis door te geven. Ook bij deze werken wordt er enkel gebruik gemaakt van ter plaatse verkrijgbaar materiaal zonder mechanische onderdelen. Vervangstukken zijn immers moeilijk verkrijgbaar, van slechte kwaliteit en duur.

We kunnen terugblikken op een - naar onze mening - geslaagd doch kleinschalig initiatief. Dit kunnen we vaststellen uit de vragen die we nog steeds krijgen van verschillende regionale organisaties en individuen. Vooral dan over hoe stank kan vermeden worden. We denken reeds enige tijd na over een manier waarop we deze vraagstelling op een eenvoudige manier kunnen overbrengen. Tot iemand me het idee influisterde van een stripverhaal of handleiding te maken. Er zijn een 60- tal talen in Nepal en de meeste Nepalezen kunnen niet lezen of schrijven...

Joppe Ruts (18 jaar) en Stef Janssen (11 jaar) buigen zich over dit probleem. Ze zijn het beste van zichzelf aan het geven om een stripverhaal te tekenen, zonder tekst, hoe een degelijk toilet kan worden gebouwd. De resultaten van hun talent hopen we binnenkort te kunnen bewonderen!

Gabriële Tautcher, Dirk Van Oevelen

HET EZELSPAD ZO GOED ALS KLAAR

Bikas heeft de laatste schijf gestort. De verbinding tussen Kalipul en Beni is een feit.

UIT DE MEMOIRES VAN JOS GOBERT

(opgetekend door Erik Soberon)

Ter ere van Jos Gobert, de stichter van Bikas die op 16 september 2010 overleed op 90-jarige leeftijd

Laatste fragment uit de 'Nepalese memoires' van Jos Gobert, afscheid van de Kanchenjunga tijdens zijn trekking in 1986.

Ook bij dagenraad vormen de toppen een spectaculair zicht wanneer de zon op de eeuwige sneeuw schijnt. Tot Jos' verbazing duiken plots drie figuren op, het zijn politieagenten op zoek naar een sherpa. Ze adviseren om zich niet naar Torotan langs Lapsang te begeven omdat er de laatste tijd te veel lawines geweest zijn en de trektijd drie keer langer dan normaal duurt wegens de vele sneeuw. De sirdar is daar niet van op de hoogte, hetgeen Jos verontrust. Omwille van deze informatie en omdat de gezondheid van Jos' schoonzuster verslechtert, besluiten ze er een rustdag van te maken en dan terug te keren van waar ze gekomen zijn.

De afdaling verloopt verbazend vlot, in geen tijd bereiken ze de punten waar ze de vorige dag zo lang over gedaan hebben. Om het vochtige eikenbos te vermijden, zoekt de sirdar een route door een bamboebos aan de rand van een ravijn. Ze wandelen dermate dicht bij een gapende afgrond dat het raadzaam is om zich aan de bamboestengels vast te houden om niet in de dieperik terecht te komen. Ze volgen de Ghatte Khola en zien er voor het eerst een stenen brug. Het landschap verandert in een begroeiing van struiken en gewassen, waaronder cannabis. Via deze kortere weg komen ze op het einde van de dag in Yamphudin waar ze vorige week waren. Jos' schoonzuster heeft bij het avondmaal een gezondere kleur in het gezicht. De hoogte deed haar geen goed, maar nu is ze weer aangepast aan de luchtdruk.

De terugtocht gaat langs gekende plekken met herkenningspunten, zoals een landverschuiving of een gammele brug. Er is nu tijd zat want er is geen programma meer te respecteren dus doen ze het

kalm aan en kunnen ze risico's vermijden door, wanneer dit nodig blijkt, een omweg te kiezen. Jos neemt alle tijd om rustig te filmen.

Na een gevaarlijke afdaling langs een steile helling met losliggend gesteente bereiken ze Anpan, een dorp waarvan de onderhouden en groen geschilderde huizen een verdieping hebben. De bevolking bestaat uit limbu, mensen van relatief grote gestalte. Dit in tegenstelling tot de rai uit de lager gelegen valleien, die kleiner zijn, maar daarom niet minder gespierd.

Als ze 's ochtends het dorp verlaten, gaat de trekking via landbouwakkers met boerderijen en langs bossen, nog meer rivieren en zelfs watervallen, waarvan één 250 m hoog is. Tegen de avond komt bewolking opzetten waardoor hen de kans op een laatste blik op de Kanchenjunga wordt ontnomen.

De twee dagen daarop blijft het dalen en wordt het alsmear warmer. Wanneer ze uiteindelijk Taplejung bereiken, installeren ze het kamp in de buurt van het landingsveld. Wanneer een vliegtuig onverwacht landt, worden de Belgen in allerijl opgetrommeld om te vertrekken, de sherpa's breken in een mum van tijd de tenten af en Nepalese werknemers van de vliegmaatschappij RNAC duwen de verbouwede trekkers letterlijk bij hun achterste aan boord. Ze blijken echter in Biratnagar afgezet te worden en moeten hun terugkeer naar Kathmandu improviseren. Ze laten zich met een riksja naar een bushalte brengen waar een nachtelijke verbinding met de hoofdstad verzekerd wordt. Het is vier uren wachten in een ondraaglijke hitte.

Bij het vallen van de avond vertrekken ze voor de lange rit. De bus hotst over het oneffen wegdek en slingert zich over heuvels en door dalen. Naarmate het donker wordt, aanschouwen ze een feeëriek schouwspel van lampen en vuren die overall in de omgeving oplichten. De rit duurt de hele nacht en pas om acht uur in de ochtend bereiken ze uitgeput Kathmandu, waar ze in een hotel de vergeten geneugtes van luxe ervaren.

...

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL

Toen Jos in 1977 terugkwam van de Annapurnatrekking begon hij onmiddellijk een vorm van ontwikkelingssamenwerking op poten te zetten. Hij had de armoede in Nepal met eigen ogen gezien en hij kon niet langer werkloos toekijken. Hij begon medicatie in te zamelen die hij in bewaring gaf bij de consul van België, Robert Rieffel, die ze bij hem thuis in Kathmandu in zijn garage opsloeg... Daarover meer in ons volgende tijdschrift.

VLIEGEN MET GIEREN, DE MOEITE WAARD!

In het verleden maakten we reeds kennis met de paardenfluis-teraar, men danste met wolven en nu... vliegt men met gieren... Parahawking is paragliding begeleid door gieren en het wordt beoefend in een bergachtig gebied in het westen van Nepal. De sport is ontstaan in 2010.

In de stroming van de warme lucht die nodig is voor paragliding bevinden zich ook de gieren, op zoek naar een prooi. Tijdens deze speciale training worden de gieren gewend gemaakt aan het gezelschap van de paragliders. Eens het onderricht voltooid is, reageren de gieren op de roep van 'piloot' en komen ze rusten op zijn gehandschoende hand waar de gier kan genieten van een stuk vlees als welverdiende beloning.

Het was de Londenaar Scott Mason die met het voorstel op de proppen kwam. Kevin, een uit het nest gevallen jonge gier, bracht hem op de idee. Door de steun van de parahawking club kan Mason nu de door Diclofenac bedreigde gieren redden van vergiftiging. Deze ontstekingsremmer wordt aan de heilige koeien toegediend. De populatie van de gieren komt in het gedrang doordat de aaseters zich te goed doen aan de karkassen van 'besmette' koeien.

Er zijn nog andere verenigingen in Nepal die op dit vlak werkzaam zijn. In Chitwan bestaat er een restaurant voor gieren. De vereniging koopt koeien op en verzorgt die tot aan hun dood, zonder toediening van medicatie. Sinds de start in 2006 is in de regio het aantal gieren gestegen van 72 naar zowat 270 en is hun broedgebied bijna verdubbeld. Het 'vulture restaurant' in Chitwan is ondertussen uitgegroeid tot een toeristische attractie. Het stelt de mensen in staat om deze roofvogels, die ze anders nooit in de natuur zouden zien, van zeer nabij te benaderen.

Toen destijds de bedreigde diersoorten bij naam werden genoemd, zoals de panda, de tijger, de neushoorn of oerang oetan, ging het om diersoorten die op uitsterven staan, maar de met verdelging bedreigde gieren kwamen niet ter sprake. Zonder een onmiddellijke actie riskeren we een belangrijk verlies, niet zonder gevolgen voor de mens. We spreken dan zowel over het milieu als over de maatschappelijke gevolgen.

De gieren in Zuid-Azië bevinden zich inderdaad in een lastig parket. Om de oorzaken van het bedreigen van de gier te begrijpen, is het noodzakelijk inzicht te hebben in de Nepalese en Indiase samenleving. De hindoes aanbidden de heilige koeien. Ze doden de dieren niet en proberen ze zo lang mogelijk in leven te houden. Ze genezen ze met Diclofenac, waarmee ze ook andere hoefdieren en huisdieren genezen, zoals de buffel. Als het vee van ouderdom sterft, worden hun kadavers achtergelaten die dan worden schoongemaakt door de gieren.

Als de gieren er niet meer zijn, rotten de karkassen die verspreid zijn rond de dorpen wat onder andere ernstige vervuiling van het water tot gevolg kan hebben. Andere 'opruimers' nemen dan de plaats in van de gieren, zoals ratten en zwervhonden, die echter minder bestand zijn tegen besmettelijke ziekten en uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor de dood van duizenden mensen, voornamelijk kinderen.

In India en Nepal werden campagnes tot het uitroeien van zwervhonden georganiseerd, maar onder druk van dierenrechtenorganisaties moesten de acties gestopt worden. Maar sterilisaties en vaccinaties kosten veel geld en bovendien zijn de dieren moeilijk te vangen. Ook van een verbod op Diclofenac is nog steeds geen sprake.

RUPEE, VIERPOTIGE HELD VAN DE EVEREST

Rupee, een voormalige verwaarloosde puppy uit de sloppenwijken van Ladakh in het noorden van India, bereikte na tien dagen klimmen het basiskamp van de Mount Everest, op een hoogte van 5364 meter hoogte, zie hier zijn verhaal in een notendop.

Hij werd gevonden als een hoopje ellende door Joanne Lefson, een voormalige golfster uit Zuid-Afrika. De elf maanden oude puppy was stervende van honger en dehydratie. Lefson kon het niet over haar hart krijgen hem daar achter te laten en nam hem mee. Ze zette hem op een proteïnerijk dieet van hardgekookte eieren en rijst. Rupee herstelde wonderwel en toonde vanaf het begin veel karakter.

Omdat hij zo snel weer op de 'poot' was en omdat de dierenarts haar verzekerde dat Rupee – immers geboren in de streek van de Himalaya – geen last zou hebben van de hoogte, begon de Zuid-Afrikaanse dierenliefhebster aan 'Operatie Everest'. Na een dertiendaagse trektocht op de hoogste berg ter wereld bereikten Joanne Lefson en haar 'pupil' gezond en wel het basiskamp. 'One giant leap for a dog-kind' plaatste Lefson op haar Facebook pagina. Rupee is officieel de eerste hond die ooit tot daar is geraakt en hij amuseerde er zich te pletter in de sneeuw. Lefson is trots op Rupee. 'Ik had verwacht dat ik hem af en toe zou moeten dragen, maar het was hij die altijd het voortouw nam op de moeilijke stroken. Hij gidste mij voort en niet andersom.'

De voormalige golfster hoopt dat door deze prestatie de mensen vriendelijker worden ten overstaan van dieren, vooral zwervers. 'We moeten maar eens beseffen dat elk leven telt.' Lefson durft ook hopen dat door de stunt van Rupee mensen worden aangespoord om vaker zwerfhonden en andere dieren in nood te adopteren en een knusse thuis te geven.

TREKKINGS IN DE HIMALAYA

Oktober en november zijn de beste maanden voor een trek- of wandeltocht in de Himalaya. Nepalezen gaan nooit op trektocht, het zijn de westerlingen die dit concept hier geïntroduceerd hebben. Vakantie is immers niet weggelegd voor de doorsnee Nepalees.

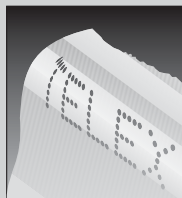
Nepal is gekend voor de hoogste bergen van de wereld. 'Himal' betekent 'sneeuw' en 'laya' is 'plaats' in het Sanskriet. Deze 'Plaats van de Sneeuw' trekt jaarlijks tienduizenden toeristen. Maart/ april en oktober/ november zijn de drukste seizoenen om te gaan trekken. Het is dan droog en het zicht op de bergen gegarandeerd want de moessonwolken zijn verdreven.

Niet overal kan u als individuele wandelaar terecht. Er zijn gebieden waar u enkel kan trekken via een Nepalees reisbureau om aan de nodige permits te kunnen komen.

Terwijl de Annapurna en de Everest al jaren populair zijn, kan u in

'restricted areas' nog maagdelijke trekkings doen zoals in Dolpo, Kanchenjunga, Mustang, Manaslu en de Tsum vallei, een plaats die tot de verbeelding spreekt omdat ze nog maar sinds 2008 geopend werd voor westerse toeristen. China heeft plannen om een weg te maken doorheen deze vallei. Voor de bewoners een zegen doordat hun vallei zal verbonden worden met de moderne wereld, voor de moderne westerling een verlies want hij ziet een stukje authenticiteit verdwijnen. Hotels of guesthouses vindt u er niet, u kan slapen bij de lokale bevolking in een eenvoudig kamertje zonder luxe. Of u slaapt in de pelgrimskamer van een boeddhistisch klooster. Om toch zeker te zijn van een plaatsje om te rusten, neemt u best een tentje mee. Mustang, vroeger een onafhankelijk koninkrijkje, ligt diep verscholen ten noorden van de Annapurna. De kost voor een permit is maar liefst 500 dollar voor tien dagen, maar in ruil krijgt u een stukje onvervalste natuurlijke echtheid. Hier spreekt men Tibetaans en heeft

DHANYABAD... BEDANKT

Op 20 oktober vorig jaar vond in Gosselies nabij Charleroi de eerste Rotary Biking Day plaats. Drijvende kracht achter het gebeuren was onze Bikas ondervoorzitter voor Franstalig België Claude Van Collie. Dit sportieve gebeuren bracht 2000 euro op ten voordele van ons project in Lulang.

De GROS Kortenberg steunt elk jaar vijf projecten in het Zuiden, waarvan vier in Afrika en eentje in Azië namelijk het 'Brick by Brick' project in Nepal. Ook dit jaar wordt een bedrag van 1500 euro ter beschikking gesteld voor de Brick Children School in Siddhipur. De vrijwilligers van de BBCSF en Bikas danken de leden van de adviesraad GROS Kortenberg voor hun steun. Supporter Bikas daar ter plaatse is ons bestuurslid Jean-Pierre Coppens.

'Op zoek naar cultuur in de natuur' is een kleinschalig initiatief van Irène Van Driessche; bestuurslid Bikas en wonende in Mol. Vier keer per jaar, op de scharnier van de seizoenen, organiseert zij een geleide wandeling in het groen van Mol. In juni bracht de themawandeling 'in geuren en kleuren' 25 euro op. In december schonken de deelnemers na afloop van de uitstap 'bomen met magische trekjes' 52,50 euro aan de gids. De bijeen gewandelde 77,50 euro is gestort op de rekening van Bikas ter ondersteuning van het hospitaal in Khandbari.

men weinig te maken met het Nepalese Kathmandu. Deze trek kunt u ook in de zomer maken omdat de moessonregens worden tegengehouden door de Annapurna. In Mustang kunt u wandelen in een woestijnlandschap met hallucinante rotsformaties en een oneindig gamma van bruintinten.

Ook in Dolpo kan men in de zomerperiode trekkings maken, met als absolute topper het turquoise Phoksumdo meer. Hier zijn geen winkeltjes of restaurants, kamperen en zelf koken is hier de boodschap. Met een team van dragers en een gids komt u in één van de verste uithoeken van de wereld.

Als u de Himalaya wilt zien zonder te trekken dan moet u naar het tropische zuiden van Nepal, de terai. Omgeven door krokodillen en neushoorns krijgt u er een zicht te zien op de besneeuwde Himalaya. Namaste, welkom in Nepal!

DE HIMALAYA, BAKERMAT VAN DE KAT?

Uit recente archeologische vondsten blijkt dat de katten hun origine hebben in Azië en niet in Afrika zoals eerst werd gedacht. In 2010 werd in Tibet een bijna intacte schedel gevonden van een katachtige. Volgens Chinese en Amerikaanse paleontologen zou de schedel toebehoren aan een verwant van de sneeuwluipaard. Het fossiel zou tussen 4,1 tot 5,95 miljoen jaar oud zijn. De vorige oudste kat werd gevonden in Tanzania zowat 50 jaar geleden, maar die was 'slechts' 3,6 miljoen jaar oud. Het recent gevonden fossiel zal worden tentoongesteld in het natuurhistorisch museum van Los Angeles.

HINDOE EXTREMISME

Sinds 2008 is Kerstmis een vrije dag in Nepal. Vanaf toen is er meer openheid voor de christenen maar in sommige delen van het land reageren hindoes met geweld tegenover deze nieuwe visie, niettegenstaande het een kans op wederzijds begrip zou kunnen zijn tussen christenen, hindoes en boeddhisten. Op kerstavond vorig jaar staken extremistische hindoes een protestantse kerk in brand in Kichet. Ook de huizen van recente bekeerlingen tot het christendom werden verwoest door gewapende overvallers. Volgens christelijke verantwoordelijken heeft het weinig zin om klacht in te dienen bij de overheid omdat die dergelijke incidenten als weinig belangrijk beschouwt. Er zou wel geen sprake zijn van georganiseerde groeperingen die dergelijke aanslagen beramen.

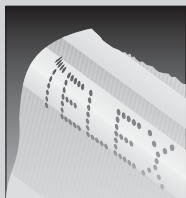
NEPALESE TIJGERS KRIJGEN HULP VAN LEONARDO DICAPRIO

Leonardo DiCaprio heeft drie miljoen dollar (2,2 miljoen euro) aan het Wereldnatuurfonds geschonken om de tijgers in Nepal te redden. Het WWF hoopt met het geld het aantal tijgers in het land te verdubbelen, van 50 naar 100.

DiCaprio heeft het geld gedoneerd via zijn eigen stichting The DiCaprio Foundation, die zich inzet om de laatste wilde plaatsen te beschermen en een harmonieuze relatie tussen mens en natuur te bevorderen. De 3 miljoen dollar is afkomstig van de opbrengsten van een veiling in New York, vorig jaar. Er werd toen 38,8 miljoen dollar (28,8 miljoen euro) opgehaald voor de stichting.

OLIFANTENRACE

Op de laatste dag van het jaar vindt in Nepal het olifantenfestival plaats. Deze keer nam een tiental olifanten deel. De winnaar was Bahadur Gaj en woont in Chitwan National Park, dat trouwens het festival organiseert. Olifantenhoeder Khaga Choudhary wint hiermee voor de derde keer en volgens hem ligt het geheim van het racen met de olifanten in de training. Hij kreeg voor zijn overwinning een kleine geldprijs en een houten beeldje. Volgens dierenrechtenorganisaties zijn dergelijke races een mishandeling maar de olifantenhoeders houden vol dat ze de dieren geen pijn doen. Eerder op de dag speelden de olifanten al een voetbalmatch. De bezoekers van het park waren alvast onder de indruk. In Nepal leven zo'n 300 olifanten waarvan er 100 worden ingezet voor ritjes met toeristen. De olifanten zijn beschermd door de Nepalese wet. Wie een olifant doodt, riskeert een celstraf van 15 jaar

'THE WOLF OF WALL STREET' NIET GEWENST IN NEPAL

Nepal en ook Maleisië willen de film niet in hun bioscoopzalen. In India zijn er drie expliciete seksscènes uit de film geknipt, Leonardo Di Caprio ten spijt... Een woordvoerder van de filmmaatschappij in Amerika vindt het niet ideaal als er in films gesneden wordt, maar hij begrijpt dat ieder land zijn eigen normen en waarden heeft. Hier bij ons is de film een groot succes en hij werd ondertussen ook beloond met een oscarnominatie.

VROUWEN IN NEPAL

Fotojournaliste Traci White maakte een kortfilm over vrouwen in Nepal. Ze was twee weken te gast in het Nepalese Ideal Women Development Centre op de grens met India. Daar worden vrouwen opgevangen die te maken hebben met huiselijk geweld, uitbuiting door hun schoonfamilie of misbruik door vrouwenhandelaars. Het centrum helpt hen om naar de rechter te stappen en werkt met hen aan het opbouwen van een nieuw bestaan. Samen met de vrouwen en de medewerkers van het centrum maakte Traci White de korte docu-film 'Samen Sterk: Kracht van Vrouwen in Nepal'. Op haar website – www.traciwhitephoto.com – vind je een fotoverslag.

Ter info:

In het verre westen van Nepal heerst nog steeds het bijgeloof dat vrouwen die menstrueren onzuiver zijn en ongeluk brengen. Daarom worden ze elke maand verbannen, waardoor ze kwetsbaar zijn voor verkrachting en andere verschrikkingen.

WOORDENBOEK NEPALEES-ENGELS-NEDERLANDS

Veertien jaar geleden kwam Kunda Khatri Chhetgri vanuit Nepal naar België. Hij sprak geen woord Nederlands. Zo wat een jaar geleden bracht hij het eerste woordenboek Nepalees-Engels-Nederlands uit. Het eerste jaar hier in België woonde hij in Sint-Truiden en men was daar vriendelijk. Toen hij naar Antwerpen verhuisde, besepte hij dat er ook mensen waren die een afkeer hebben van buitenlanders. Hij wilde meteen Nederlands leren om dichter te komen staan bij de bewoners. Het eerste woord dat hij kende was 'nee'. Hij volgde zoveel mogelijk taallessen en genoot van het studeren. Maar wat hij miste, was een woordenboek en dat bestond niet. Daarom besloot hij om zelf een woordenboek samen te stellen. Vanaf 2008 begon hij in zijn vrije tijd woorden te verzamelen in zijn computer. Het werd een titaanwerk. "Het Nederlands is een moeilijke maar rijke taal," zegt Kunda. Begin oktober 2012 stelde hij zijn boek voor aan het publiek. Het boek is te koop voor 10 euro in de Eurostar Supermarkt, De Coninckplein 20 in Antwerpen.

BIKAS ON LINE

Buiten onze website – www.bikas.be – zijn we nu ook te vinden op Facebook, zoek naar Bikas België-Belgique ... en wordt vriend van Bikas!

WANDELING IN MOL

Zoals we telkens aankondigen in ons tijdschrift gaat er vier maal per jaar een begeleide wandeling door in Mol, rond een bepaald thema. Deze wandeling is gratis maar er is toch elke keer een opbrengst van de fooien die de gids ontvangt. Zij schenkt haar fooien integraal aan Bikas. De gids met kennis van zake is Irène Van Driessche, bestuurslid van Bikas en verantwoordelijke voor ons Nederlandstalig tijdschrift.

15 december had de wandeling als thema 'bomen'. Omdat ikzelf begeistert ben van bomen reed ik goed op tijd naar de parking van 't Getouw. Dit cultureel centrum ligt in de stadskern en bij aankomst zag ik dat het koopzondag was in Mol. Ondanks de grote drukte was er nog plaats op de grote parking waar zich een twintigtal mensen verzamelde voor de wandeling.

De wandeling startte onmiddellijk in het groen. Dat verraste me, omdat we toch dicht bij de drukke winkelstraten waren. We stapten langs de 'Ouwe Neet' en Irène vertelde over het kanaaltje dat gegraven werd om wateroverlast te voorkomen. Later zagen we nog een klein oud gebouwtje dat voor de wolbewerking had gediend. Op verschillende plaatsen werd even halt gehouden. Irène vertelde over de verschillende bomen en gaf hun betekenis in verschillende oude religies, oude sagen en legenden, nuttig gebruik door de volksmens vroeger en nu en zelfs de bomenhoroscoop werd vermeld. Verrassend was ook de ontdekking van het Hobbit-parkje. De huisjes waren op slot maar het was wel leuk om te zien.

De wandeling van 15 december was meer dan geslaagd door de gezellige groep en door de mooie omgeving. Irène wist iedereen te boeien met haar verhalen, we kregen zelfs een kleine brochure mee naar huis om na te genieten.

Bedankt Irène voor een aangename zondagnamiddag. Ik ben benieuwd naar het thema van maart

Jill Vervoort
(Bikas bestuurslid)

ROTARY BIKING DAY

Zondag 20 oktober vorig jaar vond de eerste Rotary Biking Day plaats in Gosselies nabij Charleroi.

Het Instituut de la Providence vormde de start van een parcours waarop beton, asfalt en klinkers werden afgewisseld met modder. Het bewegwijzerde traject bestond uit afstanden van 15, 20, 35 en 50 km die mekaar kruisten in de landelijke omgeving van bossen en dorpjes, gelegen rondom de site van het wetenschappelijke en industriële park Aeropole Charleroi.

Vanaf 7.30 uur in de morgen tot 's middags konden de 188 deelnemers vertrekken om het parcours te trotseren. De route van 15 km was speciaal uitgestippeld voor gezinnen met kinderen en city bikers van alle leeftijden. Er waren twee stopplaatsen voorzien waar de deelnemers sportdranken en fruit kregen van de sponsors. Rotary Club die het evenement organiseerde, kon van de opbrengst 2000 euro uittrekken om die achteraf te schenken aan Lulang, een project van Bikas in Nepal. Het bergdorp ligt op 2000 meter hoogte op vijf uur stappen van Takam in het district Myagdi in de Dhaulagiri zone ten westen van Pokhara. Het budget van het Lulang project is geschat op een totaal van 31 219 euro en het

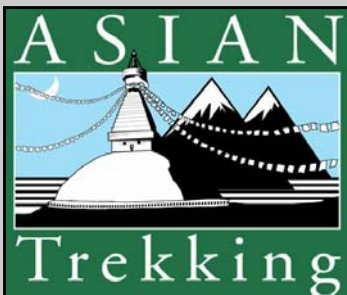

is bestemd voor het herstel van een lagere secundaire school, gelegen op de berghelling boven het dorp.

Wie het Lulang project wil steunen, kan zijn bijdrage storten op de rekening van Bikas 220-0787800-02, giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

In oktober van dit jaar is er een tweede uitgave van de Rotary Biking Day gepland. Drijvende kracht achter dit initiatief is Claude Van Collie, ondervoorzitter van Bikas.

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM

**ANG TSHERING SHERPA
EN JO LOGGHE
25 JAAR ERVARING !**

- ⇒ Trekking
- ⇒ Expedities
- ⇒ Culturele Rondreizen
- ⇒ Rafting
- ⇒ Safari
- ⇒ Hotelreservatie
- ⇒ Vliegtuigboekingen

**P.O. Box 3022
Bhagawan Bahal - Thamel
Kathmandu
NEPAL**

Tel: 00977.1.4424249 - 4426947
Fax: 00977.1.4411878 - 4420604
E-mail: asianadv@mos.com.np
Web: www.asian-trekking.com

- Begeleide rondreizen vanaf 2 deelnemers
- Meer dan 90 trekkingen op vaste data
- 13 Tibet programma's met trekkingen, rondreizen, mountain bike tour
- Tibet reizen op vaste data, ook Mt Kailash
- Bhutan tijdens de Tsechu Festivals

▷▷▷ **UW reis voor U op MAAT**

INFO: JO SHERPA-LOGGHE p/a Hans Logghe, Astridlaan 39, 8310 Brugge-Assebroek

Tel / Fax: 050-354449

e-mail ast.np.b@scarlet.be

OP ZOEK NAAR CULTUUR IN DE NATUUR

GODSDIENST EN NATUUR

Natuurreligies komen voor bij volkeren met een beschaving die vooral leeft van, met en door de natuur. Ze komen voornamelijk voor in Afrika en Latijns Amerika. Ook de Amerikaanse Indianen en de Aboriginals in Australië hebben een natuur-godsdienstig geloof. Voor de opkomst van het christendom waren er in Europa ook natuurvolkeren. Deze hadden allerlei heiligdommen in de natuur zoals heilige bomen, bronnen, menhirs en steencirkels. Het hedendaagse Wicca is zo een natuurgodsdienst die haar wortels heeft bij onze Germaanse en Keltische voorouders. Gedurende deze wandeling zullen we de oude maan- en zonnefeesten even toelichten zoals Yule (Kerstmis), Ostara (Pasen) en Samhain (Allerheiligen). Maar we gaan ook verder van huis.

ZONDAG 23 MAART, VERTREK 14 UUR

Einde tussen 16.00 u en 16.30 uur.

Vertrek op de parking van administratief cultureel centrum 't Getouw, Molenhoekstraat 2 in Mol
Deelname is gratis, wandelbrochure inbegrepen, maar iedere gift, hoe klein ook, is welkom voor Nepal

Volgende wandeling: 'Van graankorrel tot brood'

ZONDAG 22 JUNI OM 14.00 UUR

meer info in het volgende tijdschrift

Maxiem Weber geeft aan iedere wandeling een poëtisch tintje.

INFO: Irène Van Driessche, 014 31 27 99
ivd_cataogh@yahoo.com

AL LIFTEND NAAR DE EVEREST!

Er was een tijd dat moeders hun kinderen het autostoppen verboden, maar de tijden zijn veranderd. Autostop of hitchhiking zoals het nu genoemd wordt, is terug in en cool. Toch is het nog steeds niet vanzelfsprekend om een autostop-tripje van 10 000 km te maken naar het verre Nepal en de Everest, zeker niet voor iemand die gevoelig is voor wagenziekte. Niettemin bracht Rik Merchie deze aan zelfkwellling grenzende onderneming tot een goed einde. Met de duim omhoog aan de E40 in Gent, via Duitsland, Oostenrijk, Hongarije, Servië, Bulgarije, Turkije, Iran, Pakistan, en India bereikte hij op dag 33 na 10 000 km Nepal en zijn einddoel: het Dak van de Wereld, Everest Base Camp op 5364 meter.

Onderweg krijgt hij afval naar zijn kop en bekeert een schooljongen hem tot de islam. Gewapende smokkelaars, sufgeblowde truckers en orakelende Hare Krishna's kruisen zijn pad. Hij moet op spoedcursus kalashnikov, overleeft klapbanden en wordt geramd door een op hol geslagen jak. Is Everest het allemaal wel waard?...Dat verhaal vertelt de lifter-historicus Rik Merchie ons in woord en beeld.

ZATERDAG 15 MAART OM 20 UUR

GC 't Gasthuis in de theaterzaal,
Turnhoutsebaan 199 in Wijnegem

Inkom: 10 euro, de opbrengst is ten voordele van de Bikas-Wijnegem projecten in Nepal

ALGEMENE LEDENVERGADERING BIKAS

Agenda

- Projectenbespreking 2013
- Goedkeuring financieel verslag 2013
- Budget en projecten voor 2014
- Kwijting aan de beheerders

ZATERDAG 1 MAART OM 14 UUR

Bovenzaaltje Royal Esso Club, Boekenberglei 232 in Deurne, Antwerpen

GIFTEN

Voor een gift van 10 euro per jaar ontvangt u ons trimestrieel tijdschrift (zwart-wit) per post en/ of online in kleur. Vanaf een gift van 40 euro ontvangt u een fiscaal attest. U kan ons steunen op het nummer BE32 2200 7878 0002 op naam van Bikas vzw.

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

colofon

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL
'BIKAS' ASSOCIATION VZW

Vol.25, n°1 - januari / februari / maart 2014 – Afgiftekantoor: 2600 Berchem 1-2 Afd. - Erkenning : P206908

Steun: 10 EURO op rekening BE32 2200 7878 0002 op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 EURO)
Verantwoordelijke uitgever & secretariaat: Mariëtte Ballegeer, Van Dornestraat 144, 2100 Deurne, België (alle briefwisseling op dit adres)
tel. 03 324 1326 - info@bikas.be - www.bikas.be - Ookeen franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat - Opmaak en druk: www.dewrikker.be